

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
ABONAMENTELE SE FAC
NUMAI PE UN AN

COLABORATORII ACESTUI NUMAR

L. Rebreanu, Ioan I. Șerbănescu, Const. V. Gerota, Stelian Vasilescu, N. Ținc,
H. Hortopan, Gabriella I. A. Vuculescu, Smara, L. Iliescu, Mița Simion, Săulescu

ANUNCIURI
LINIA PE PAG. 7 și 8
BANI 20

INCENDIUL DELA PIROTECHNIA ARMATEI

Filosofia lui Don Quijote

cu prilejul tricentenarului lui Cervantes

Dacă de la ridicol la sublim nu e de alt un pas, tot aceeași distanță e și de la comic la tragic. În fiecare comedie e îngropată o tragedie, după cum risul clovnului ascunde adesea durerea cea mai sfâșietoare. Depinde de starea sufletească cum privești comicul. Deșmanul comicului e sentimentul. Sentimentalitatea noastră ucide ridicolul, dându-ne compătimirea. Substituind sentimentul rațiunii în judecarea unui fapt, nimeni n-are, ori cel de comic ar fi situația. Citez un exemplu din memorie spre a ilustra această teorie, reluat din revista de pe vremuri „Convorbiri critice”. O femeie își înșală bărbatul. Un lucru așa vechi. Cu toate acestea, acest fapt va da prilej la o țigară, tragicomedie și comedie, depinzând de stăruința cum vor privi întâmplarea rudele împriecinărilor.

Pentru rudele bărbatului, înșelarea lui va fi o înțelegătoare tragedie. Vor blestemi femeia ticăloasă, o vor lega în stâlpii infamiei și vor plînge neprofăcut soarta bietului „incornorat”. O parte din patrimoniul lor sufletec e jefuită, se revoltă amarăntă contra femeii și compătimește un bărbat așa de bun și fără de noroc.

Acelaș eveniment pentru rudele femeii trădătoare apare sub forma sentimentelor tragi-comice. Condamnă și ele trădarea bărbatului în principiu, dar nu scapă nici trădatul cu fața curată. Dacă ar fi avut mai multă energie, zice cele; dacă ar fi fost mai destoinic, putea să-și mențină nevasta nărașă. Dar dacă e naiv, iată ce poate. Pe fața lor brăzdată de tristare se ivește din cînd în cînd, ca un fulger între nori — un zîmbet stăpînit, întocmai ca școlarul lui Caragiale, care ar rîde cu poartă neînfrînată de nasul roșu al Domnului, dar îi e frică de riglă și trăiește în acea seriozitate de suprafață, gata să dea drumul sentimentelor de veselie ce clocoțesc sub poșghita seriozității.

Dacă femeia ar fi trădat, rolurile, s'ar fi schimbat. Tragică e situația unde sentimentele noastre proprii sunt mai puternice. Din moment ce suntem veritabil mișcați, comedia e finită.

Tot acelaș eveniment privit de marele, indiferent public, e comic în toată puterea cuvîntului: bărbatul face haz de atîta sfîntă naivitate, femeile îi rid în nas și-l batjocoresc, iar copiii îi arată cu degetul pe stradă, surîzînd „voila le mari trompés”. Deci cu cît legăturile noastre sentimentale sunt excluse în fața unui lucru de natură comică, cu atît obiectul e mai comic. Exemplele se pot înmulți la infinit. De vei compătimi cu eroul, de vei regreta cu el, de te vei ridica la înălțimea seninătății de unde se pot privi piscurile înalte și vei căuta să dai un înțeles mai adînc și mai cuprinzător lucrului, vei vedea că toată forma ridiculă nu e de alt parca transitorie și vizibilă și că sub aparentă comică sunt frămîntări sufletești, însușiri cinstite ce merită statornică atenție.

Ciștișind această înălțime senină, unde se pierd lucrurile mărunte vom vedea că Don Quijote sub armura lui ridicolă stăpînește un suflet, care nu e meci să provoace numai risul ci să devie un simbol al omenirii întregi. Privit din locurile senine, din care trebuie să se privească operele filosofice, Don Quijote nu mai e ridicolul Don Quijote, alimentat de cărți fantastice, interpretînd lumea după gîndurile cărții, nu mai e caraghiosul Don Quijote, care se luptă cu mori de vînt, ci e tragicul erou, care în idealismul lui nepătat, să înșumeze să aducă „vârsta de aur”, și cade răpus de realitatea această profîntă, în care se strecura cu

atîta succes Sancho Panza. Cu un simbol trebuie privit azi Don Quijote, măcar azi, el care odată și chiar și acum e un izvor nesecat de ris și ironie.

Ca și divină comedie a lui Dante, care la început era înțeleasă în sensul ei material, literal; cînd femeile florentine explicau barba roșie a lui Dante, din cauza deselor coboriri în infernul dogoritor, Don Quijote tînde să devie pe lingă o operă comică, o alegorie filosofică. S'a comparat cu Bratus și Hamlet, s'ar putea compara și cu Brand al lui Ibsen. Și Brand ca și Don Quijote porneau din cerul vepribănit al gîndurilor, căutînd să le cristalizeze în lumea reală. Brand e linia dreaptă închipuită, transpusă în realitate, dar care tocmai că nu suferă vre-o înfrîngere, devine așa de imposibilă de realizat. „Tot ori nimic” e deviza lui Brand și pînă de la cultura lui filosofică atîta pe un suflet de idealist epic incorigibil, pierce luptînd pentru principiu în med așa de tragic. Don Quijote pătruns de lumea lui ideală și frumusețea gîndurilor lui de aceste curate și nobile intenții; așa de superior prin mîntea lui ageră, prin inima lui simțitoare, prin bunătața lui sufletească, prin lealitatea și jertfa lui, suferă și e îndurerat ca orice fărîtor de gînduri — tocmai prin lipsa simțului de orientare ce-l au și animalele de pînă în fața și cade sdröbit așa de comic în lupta pentru principiu.

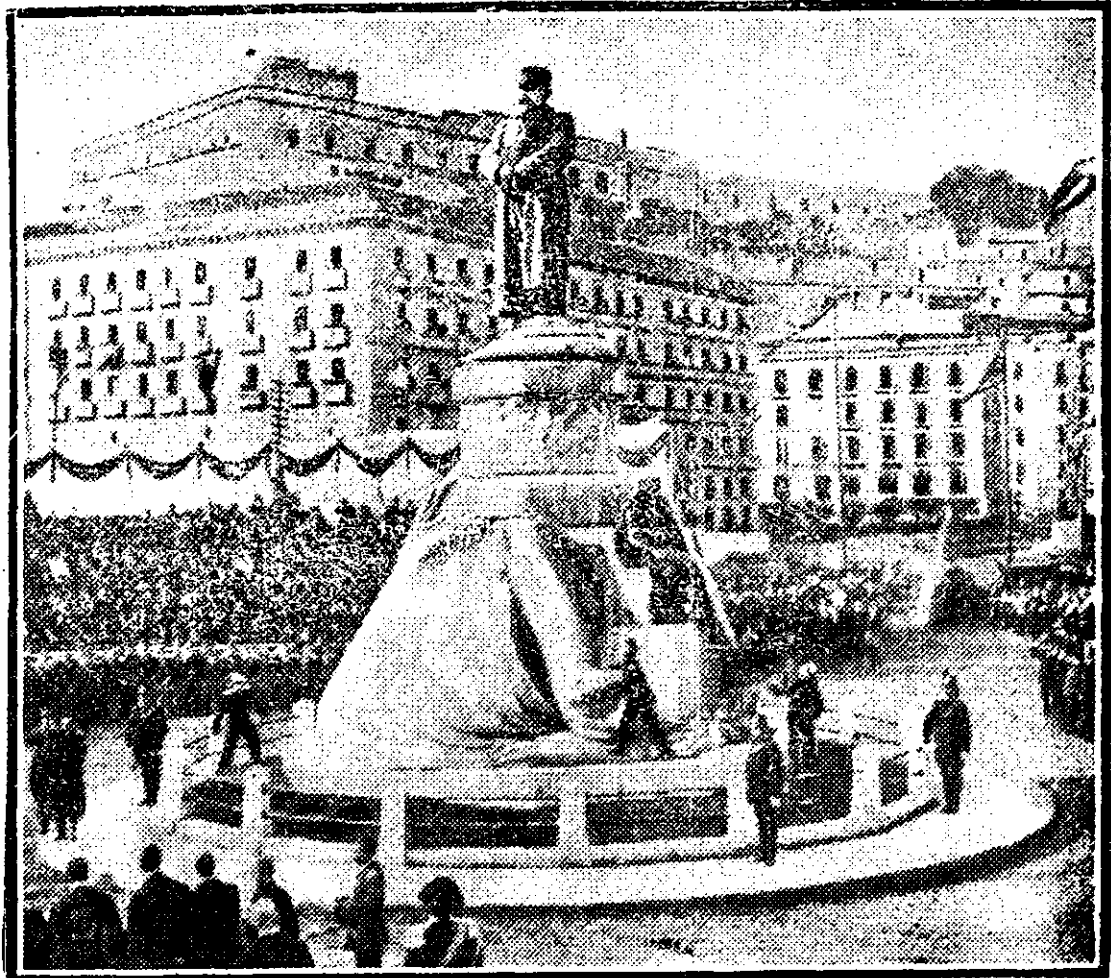
Trăind în aureola gîndurilor lui, vînd planuri mărețe: de a stabili definitiv dreptatea în lume, de a ajuta pe nevoiași, de a răsbuna pe cei căzuți și nedreptățiți, de a lupta cu cei răi și violenți; cu ochiul concentrat asupra gîndurilor ce se dăpîna înăuntru, fără ași întoarce ochii măcar o clipă în lumea din afară, în scădere prin nedreptate și imoralitate și-a întărit acea nobilă înfățișare sufletească, acel gînd imaculat de jertfă, ce-l ridică la înălțimi epice, care tocmai prin această poezie cerească o sufletului său devine inferior din punct de vedere practic mediocruului Sancho Panza.

Ce deosebiri între Don Quijote și Sancho Panza: Unul e fărîtor de idealuri, săvîrșitor de idei mari, luptător pentru gîndurile cele mai

nobile, ce au frămîntat viața cuiva vreo dată, bolnav și prăpădit de slab, susceptibil și turburat de înfăptuirea planurilor lui mărețe ce mistue viața. Celalt limitat și neînțeleșător de idealuri. Un ciob de lut în care gîndurile mari se înteneză; suflet închis în granițele realității duse, interesat, egoist, lacom, vicelan, suflet greoi, fără sboruri într'o lume eterică, condamnat veșnic să ducă viața privind necurmat pămîntul cu roadele lui, fără să simtă altceva decît că soarele e făcut să-l încălzească, pămîntul să-l hrănească. Sănătos ca un animal gregar, nu și uită niciodată interesul, făgăduiala lui, în cele mai emoționante clipe, acătându-se strănic de pămînt, neputînd privi cerul lui Don Quijote, pe care-l întrece tocmai prin acest simț practic. Unul e omul rar, idealist fanatic, spirite eminentamente superior; celalt e omul de duzină, omul obișnuit. Don Quijote e personajul în care se încarnază optimismul uman în mersul omenirii spre progres și iluziile legate de idea lui nebună sunt însăși iluziile omeniești în legătură cu idea omului despre eternitatea vieții, care totuși e atît de scurtă și de șubredă. Precum Don Quijote subordonează toată activitatea sa unei idei, pe care o vedem fără temei, dar care îi dă o putere de voință extraordinară și face tot ceea ce îi stă în putere ca s'o realizeze, tot așa e omul chiar fie pe pragul morții, lucrează ca și cînd lucrul pentru care-și pune tot sufletul va dura cît veșnicia, zice un fruntaș al criticii noastre undeva.

Don Quijote simbolizează lepădarea trudnică a omului superior sufletește, înarmat cu toate calitățile spiritului, fără să fie înțeles de nimeni, cu mîntea viguroasă și ascuțită, cu entuziasm intens pentru gînduri mari, o voință neșărmăntată pusă cu îndeplinirea acestor gînduri neprehănite, dar care această superioritate sufletească îi este un eșec în lumea reală, carele cînd e ea, stă sub stăpînirea mediocrității norocoase.

Const. V. Gerota

VEDERI DIN NEAPOLI. — MONUMENTUL REGELUI UMBERTO I-ii

SCRISOARE

III.

*Îți scriu pătruns de 'ndurerare,
Ursuzule nătîng și iu
Să-ți spun că-i ultima scrisoare,
Ce greu m'am hotărât s'o scriu.*

*M'a întâlnit acum o tună.
Veneam spre casă fluerînd.
Mi-a dat voioasă, seară-bună,
Apoi cu ochii lăcrîmînd.*

*Privindu-mă bînuitoare,
Cu graiul stîns m'a întrebat:
«Dece mă mînti? Or nu mă doare?»
«Și nu ti-e milă? Nu-i păcat?»*

*Simțiam cum cade sdröbitoare
Podcassa tatălui de sus...
Ș-atunci, cerutu-i-am iertare
Și tristul adevăr i-am spus.*

*De atunci s'a 'mholnăvit Petria
Și nici n'am mai știut de ea.
De-atunci se duse bucuria
Și cîntecul din casa sa.*

*Aseară-am fost s'o văd acasă.
Zăcea... Ce blîncă m'a rugat:
«Să-i scrii că m'ăi văzut mireasă,
Și că de mult m'am măritat!»...*

*...Acum, cînd julea mă răpune,
Un clopot bate lung la schit,
Cu dangăt trist de 'ngropăciune...
S'o ierte Domnul... A murit...*

Stelian Vasilescu

REVIN

*Revin cu acelaș foc în suflet
Să 'ngenucheze la pragul tău;
O forță simt că mă aduce
Și nu-s de vină eu.*

*Revin, căci nu mai pot să sufer
Durerea chinului cumplit
Ce-mi arde inima din ziua
De cînd ne-am despărțit.*

*De-acum revin, și voi rămîne
Și ne-om iubi mai mult, mai mult.
Revin căci astăzi glasul tău
Al inimii l'ascult.*

M. G. Samarinsanu

Gheorghe Lazăr

Vorba femeii

„Societatea română de știință, dintr-o sedință festivă ținută la Universitate, a comemorat împlinirea a o sută de ani de la data când, în 1816, Gheorghe Lazăr a călcat pe pământul țării. A amintit pe apostolul întemeietor al școlilor românești din care a răsarit luceafărul Ion Heliade Rădulescu, care, timp de cincizeci de ani, a revărsat lumină în societatea românească aproape căzută în întuneric, a reînviat simțurile românești în inimile aproape înscrinate.

S-a repetat, asistentilor, cu grai cald și îmbărbător, pe-o gură profesorilor Timiu Latescu și doctorului Astiti, peripețiile vieții marelui dascăl Gheorghe Lazăr. S-a spus, cum, cu ajutorul bunicii lui Bălăcescu și a lui Vădu Caragea român macedonean, s-a deschis lângă altarul bisericii sf. Sava — un mic templu înălțat pe locul unde tronează astăzi statuia lui Mihai Viteazul, — s-a deschis prima școală românească. S-a povestit cum, dobând de boală, lăptărușul român al cărui chip de piatră stă în fața Universității, lângă statuia marelui coered numit mai sus, — eram lângă eron, — s-a povestit cum s-a dus să moară, la Arzig, locul lui de naștere din Ardeal, după ce, în București, a acunent, în pământ bun, semăna reînvierii.

Asemenia amintiri sunt evenimente de care trebuie să ținem bine seama, căci ele ne dau contul vieții românești și speranțele viitorului. Sunt evenimente pentru care trebuie să mulțumim celor care le sărbătorește și ne face să nu uităm ce nu trebuie uitat.

N. Tinc

Lacrămile

Picături ușurătoare,
Care doru' mi alinați,
Șiruiți pe trista-mi față,
Liniștile lămecați;
Cîrgeți...
Căci sunteți curântul
Sufletelor încercate,
Iar în voi se oglindesc
Sentimentele curate.

Un amurg,
O asfințire
Și al lumii răsărit,
Sub un râz frumos,
De lacrimi.
Cine oare n'a zărit?
Cine, dulcea sărutare,
La iubirea îmbilnire,
N'a primit-o printre lacrimi,
Lacrimi dulci de fericire?

Din așa în răgăritare
Colan mîndru
Vreau să mi fac,
Și nclinându-mă iubirei,
Șiruiți,
Șiruiți să-l desfac:
Iar pierind momente scumpe,
Ca un vis,
Ca o părcie,
Voi să-mi rămâneți și-atuncea
Cea mai dulce mîngăiere.

Smara

În articolul d-voastră „Cinematograful” publicat în coloanele acestei reviste, vă exprimați fucuria că la desfășurarea filmelor nu s'au tipetele sfîșietoare ale artistelor și nici suspinele lor și, constatînd că totul decurge în tihnă pe pânza mută, vă întrebați:

„Ce strică tot farmecul unei femei?”

Și tot d-voastră răspundeți: „Vorba”.

Apoi adăogați:

„Cea mai ispititoare femeie vorbeste arăt”, etc.

Despre d-voastră am aflat că sunteți astronom. Ca unul care sunteți deprins cu contemplarea cerului misterios și tacut, era firesc să preferați ca totul pe lume să fie mut. Stelele nu vorbesc, ei au numai scripuri și nu mă înducea să în scripurile acelea găsiți mai mult farmec de cât în scomutul lumii pămînteste.

Eu sunt sigură că nu vă plac nici concertele de pasări nici murmurul velurilor și nici foșnetul pădurii. Vă place tihna majestuoasă, vă place muzica aceea eternă a făcerei care domnește în pustiu.

Căci dacă v'ar fi plăcut toate acele melodii ale naturii, cântate de poezii tuturor veacurilor, n'ați fi simțit o repulsiune atât de adîncă pentru vocea femeii, care, la dreptul vorbind, e cea mai suavă din toate muzicele. Cei mai mari compozitori n'au putut să-și compună operele lor nemuritoare de cât inspirându-se de la cuvintele de iubire ce le va fi cântat, cîndva, la ureche, cu o voce îngerească, vreo muză personificată în trup de femeie.

Și apoi, arătați-mi un poet care să nu fi adus laude, pe coardele lirei sale, suavei voci femeiești.

Vasăzică, prea venerate domnule Anestiu, nu veți găsi un singur om în lumea superioară a artei

și a literelor care să împărtășească părerea extravagantă ce exprimați cu privire la vocea femeii, la graiul ei.

Și nu veți găsi nici printre simplii muritori un om care să fie de aceeași părere cu d-voastră, cum că vorba strică farmecul unei femei!

Adică dece timpanul d-voastră să se revolte la auzul glasului unei Sarah Bernhardt căreia o lume întreagă îi zicea gură de aur sau ascultând pe Aristizza Romanescu a cărei voce, de o suavitate rară, mîngăitoare, a fermecat ani de zile pe auditori.

Aș putea să vă aduc mii de exemple chiar din jurul nostru. Arătați-mi un singur spectator care să-și fi astupat urechile auzind cum vorbesc pe scenă excelentele artiste Marioara Ventura, Marioara Voiculescu, d-soarele Filoti, Tina Barbu și atâtea altele. Ați fi dorit, poate, ca să vedeți pe aceste artiste jucînd numai pantomimă, ca să nu le auziți vocea! Nu, venerabile domnule astronom, vorba nu strică farmecul femeii, din potrivă îl mărește. Veți găsi farmec chiar și în vorbirea celei din urmă țărănci.

La fetele tinere vorba e o scripă de pasăre. În păturele culte femeile vorbesc mult mai bine de cât mulți dintre bărbații culti. La unele femei tinere vorba nu ține de multe ori locul frumuseții ce le lipsește?

De câte ori o femeie urătică nu te farmecă prin inteligența ei prin modul ales și atrăgător prin care își exprimă ideile și simțimintele?

Cite pe lumea asta, venerabile, ar consimți să aibă ca tovarășe a vieții o mută? Ce înveselește căsnicia dacă nu glasul femeii?

Nu zic, se vor fi găsit și femei cari amărate de viața ce o duc poate chiar din vina bărbatului,

să nu aibă pe buze totdeauna vorbe dulci.

Dar de aci până a susține că rolul femeii în teatru e disgrațios prin faptul că vorbește și că o artistă își are locul mai de grabă la cinematograful sau cel mult în pantomimă, e o distanță ca de la stelele d-voastră până în lumea în care trăim noi.

Aveți aerul de a susține că Providența n'a procedat în mod înțelept dînd grai femeii!

Părerea mea e alta și anume că sub pana unui scriitor distins n'ar trebui niciodată să vină asemenea idei, să le zicem, insolide.
M-me Ov-Chide

LITERATURA ESPERANTO

DUPĂ UN APUS DE SOARE

de Alexander Vesper

Hulda, așa că o să vii!

Pe seara de marmoră a vîlei mele, ascunsă între castani înalți stau așteptîndu-te.

Toată ziua te cătai... Și uite, — obosit stau tot aci așteptîndu-te.

Toată ziua mersei prin pădure, urcîndu-mă prin pomi și dealuri, strigai, țipai meren într-una Hulda... Hulda! Dar numai vuetul munților însoțit de țipătul ascuțit al păsărilor trecătoare și al florilor căzînde mai răspundeau.

Uite, stau aci așteptîndu-te... și atît de mult te doresc, atît de mult suspin după tine!

Ah! dacă tu ai ști cît mă chinu-ești, ai veni.

Cît de frumoasă ești tu Hulda, cît de adorabilă!..

Cînd îți desmerd părul cel lung și moale ca mătasa, mii de sorți își varsă poemele lor în sufletul meu, și privind în ochii tăi — albaștri ca bluetele, — te văd prin cerul acela mult dorit, vecinie ademenitor prin orizonturile lui nesfirșite.

Și cupa plină de fericire dorită și cercetată cu atîta ardore îmi strîngea buzele însetate...

Hulda, Hulda...

Noapte albastră nesfirșită. Lufnd canana eu trandafiri în tăcerea nopții, punindu-ți în păr steluțe, stă de veghe așteptînd pe malul mării.

Florile albe ale castanilor stau ca niște păsărele albe în fața vîlei mele așteptîndu-te pe tine Hulda!

Te așteaptă vila mea inclînindu-ți-te, te așteaptă un apartament împodobit cu aur și rubine ca în zile mari...

Ah! vino, vino, Hulda! Te voi conduce într-un salon nespuse de elegant, îți voi fi atît de ascultător, ca un copil... căci și tu ești copilă, Hulda, copilă micușă, cu sufletul nevinovat, îmbujorată cu vise purpurii curate ca lumina serei întirziate printre norii alburii.

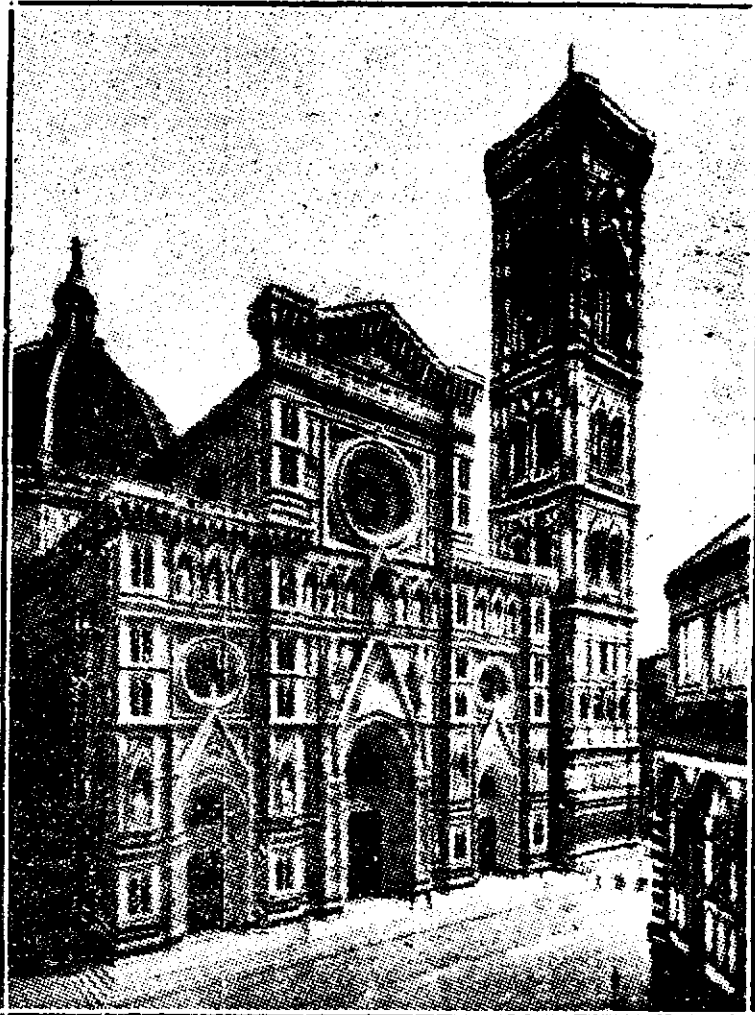
Vino-mi Hulda! Te voi împodobi cu flori, sădite numai pentru tine; îți voi îmbăta sufletul cu cîntece și povești de nimeni auzite, create numai pentru tine!

Sob murmurul (inguitor al undelor mării, aci pe scările de marmoră îți voi vorbi despre apusul nostru...

Apusul... acolo se moare în mireasmă și aur, isvorînd din razele soarelui... iar rîurile cîntînde due corpuri de tinere frumoase, împodobite cu flori, dar cu ochii duși, închiși pentru vecinicie, — corăbiile atît de mult așteptate au venit și soimii porniseră a-le duce în (ări necunoscute unde nu au sosit încă...

Apusul!.. unde nopțile-s albastre închise cu stele mari aurii, acolo unde deasupra grădinițelor îmbățătoare, curg cîntecele de aur ale privighetoarelor visătoare...

Hulda, Hulda! Sunt rege, și îți-aș putea da atîta fericire... (i-aș da

VEDERI DIN FLORENȚA. — CATEDRALA

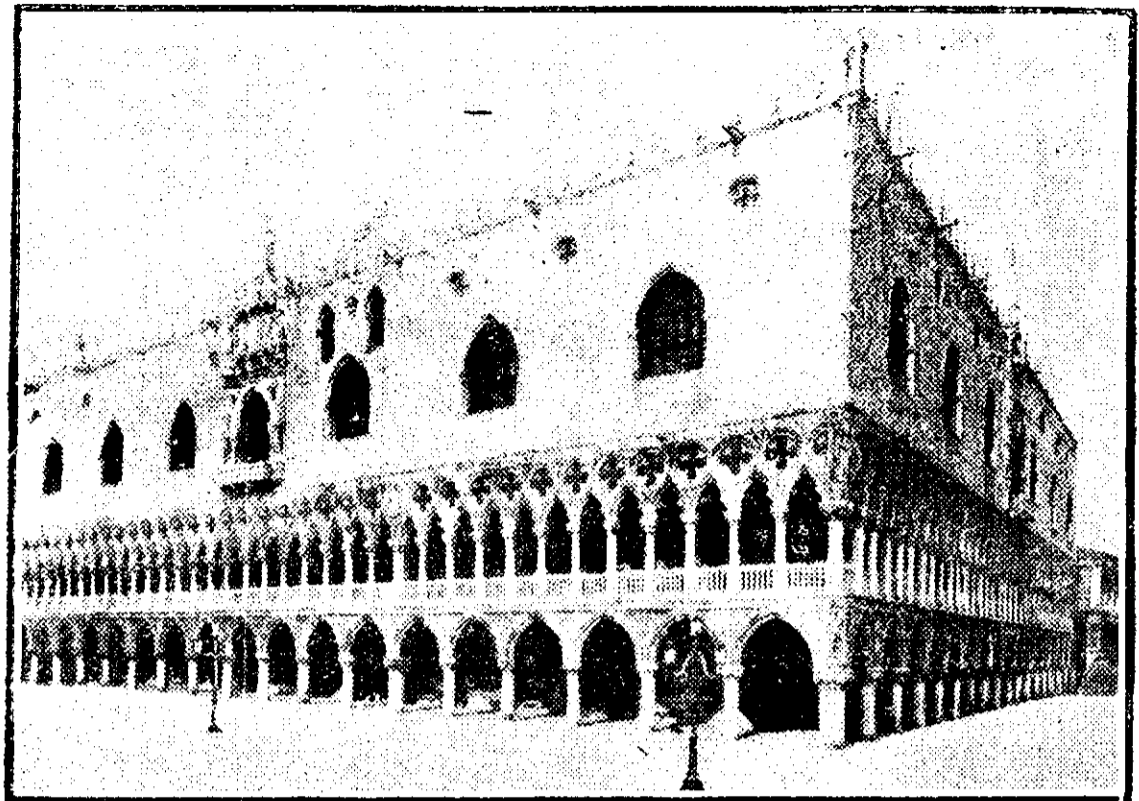

toate comorile sufletului meu plin cu aur și rubine, care-ți stau deschise așteptându-te. Pe tina Hulda... te aștept toate astea. Aci pe scara de marmură, între castanii vrăjitori, stă sufletul meu evocându-te.

În mantie de sărbătoare stau de veghe. Și într-o noapte senină, aniu de mal, bărci de sidet, cu pinze de mătăasă albăstrie, așteptându-te pe tina Hulda, regina reginelor.

Padurea doarme. E o tăcere mormântală; totul îmi pare grozav în jurul meu. Ah tu nu vei mai veni, o tu Hulda, căci nu te-am auzit, nu te-am văzut nicăieri... tu ești numai un vis, un vis de aur al unui suflet chinat... înșelat... visul unui suflet amețit de cîntecile dulci și colorate venite dinspre răsărit, visul unui suflet așezat pe o lespede de marmură, umbrit de castanii înfloriți. În timp ce pe malul mării o noapte senină își așterne manta ienusească, împodobită cu razele nopții tăcînde, scăpînd în parul ei albăstriu crinii albi năvălați — stropi de sticle pale.

Trad. de Miluța Simion

VEDERI DIN VENEȚIA. — PALATUL DOGILOR

SCRISOARE

Zădărnice, domnule, ți-ai scrisul
Îmbietor și plin de viață,
Zădărnice ceri să vin...

Iubirea
E-altarul părăsit de mult
Și gândurile mele toate,
Drept cea mai neclintită strajă,
Le îndrept spre glasul datoriei
Și doru-ți nu pot să-l ascult...

Că suferi, iartă-mă.
Dar ciapa
Mi-a arătat alăta tină
Și-am plîns atât în clipa n care
Credeam că vine mîntuirea,
În călăciun, citind scrisoarea,
Surd și s reve ca si ghiata
Și nu-ți găsește de loc vr'o vină
Că neceri să mi porostești iubirea.

A fost înboldul primăverii
Ce te-a nlemnat să-mi ești în cale
Sau poate-a fost doar un capriciu
Al simțurilor dumitale?
Știu eu...

Cu o tristă siluie
Am rupt scrisorile albăstre,
Căci azi sunt flori de mull uitate
Pe marginea secetei glastre.

Gabriella I. Anastasiu-Vuculescu

GENERALUL GALLIENI

Fost ministru de război al Franței, mort acum câte-va zile. Defunctul general a condus împreună cu Joffre glorioasa bătălie de la Marna salvând Parisul de invazia germană.

Săptămâna artistică

Sculptura la Salon

E superioară anilor precedenți, dar aceeași lipsă de atenție din partea publicului și a oficialității.

Sculptura se prezintă admirabil la salonul din anul acesta. Ea nu s'a impus încă publicului poate și din pricină că arta statuară n'are aproape deloc admiratori, afară de unele rarăe avse cari se mulțumese cu constatarea progreselor realizate. Și totuși e mai greu, e mai spinoasă aria unui sculptor care trebuie să aibă neapărat talent dacă vrea să însemneze ceva, căci e mai ușor să combini culori pe o pânză ca să furi ochii de cât să dai viață marmorei sau gipsului, să faci să trăiască piatra și să te miște.

Mai trist e faptul că însuși oficialitatea se interesează prea puțin de sculptură unde materialul e mai scump, munca mai anevoioasă și durată lucrului mai lungă. Se explică de ce pictorii au realizat adevărate averi în ultimul timp pe când sculptorii au lucrat intradecăz pentru l'ameur de Paris.

E vorba de o asociație a sculptorilor noștri pentru la toamnă. E o idee nimerită să dispară zizaniile dintre artiști și poate că o expoziție generală de sculptură, numai de sculptură, ar atrage din partea publicului și a oficialității o atenție mai binevoitoare.

Cu aceste aprecieri generale, încep să vorbesc de lucrările expuse și consider alfabetice pe expozanți.

Sculptorul Boamba Horia are linii regulate în cap de expresie, tratat fin și elegant. Forța e o piatră care afirmă multă energie. Artistul a știut să redea ceea ce a voit. Totuși, mai multă viață putea să dea creațiilor sale acest artist de talent.

Profil de bătrân din Argeș al sculptorului Burcă Teodor e bine desenat, foarte cărnos și tehnic. E multă expresie în acest profil interesant. Sculptorul Cireșescu Gh. are un interesant studiu de copil (bust) în marmură și bronz.

Un cap de expresie, care s'ar putea numi îndurerarea expune sculptorul Călinescu Al. E un gips colorat, foarte bine proporționat și plin de viață profundă, intensă.

Sculptorul Dimitriu Bărlad I. expune un bronz sugestiv: ochii cari vorbesc. Sunt ochii expresivi și zâm-

betul caracteristic al d-lui Nicolae Iorga pe care ni-l înfățișează cu a tăia sinceritate acest artist.

Doi busturi bine stilizate expune sculptorul Dimo Pavelescu cum și un bine interpretat cap de expresie: Nicolae Mongolu. Are o factură corectă în interpretarea portretelor statuară și știe să redea viața așa cum o simte acest artist, vecinic la înălțimea lui.

Factura sculptorului Hahn Oscar e aproape soră cu aceea a d-lui Boamba. Cap de letiță e foarte interesant. O nimfa interpretată cu eleganță expune sculptorul Ionescu Varo V.

Maestrul Iordănescu Ion expune trei bronzuri interesante: Pasivitate și tipul caracteristic al unui țigănuș strengar care fumează cu ochii, cu buzele, cu toată ființa lui. Artistul a izbit să redea concentrarea țigănușului în pasiunea, în patima sa. Strengăria e o țigăncă care rădo strengărește dar e atât de expresiv tipul încât îți dai seama de arta cu care acest sculptor a știut să îmbrăștie viața intensă în o bucată inertă de bronz.

Portretul d-lui Maior F., e un portret sculptural, un bust expresiv în bronz.

Sculptorul Mătănuș D. expune o admirabilă machetă a monumentului lui Aurel Vlaicu. Lucrare în colaborare cu arhitectul Cuhia, cum și un expresiv Cap de chinez, în coară.

Foarte interesante lucrări statuară, în care se remarcă o cizelare elegantă și multă finețe, o împrăștiere delicată de viață omenească, sunt sculpturile maestrului Filip Marin. Afară de Eminescu (ultimul moment), un studiu care a pregătit monumentala trilogie statuară a lui Eminescu, acest maestru aduce un Crist încoronat de spini, foarte caracteristic prin resemnata îndurerare care se revărsa peste chipul divinului Ius, Minerva, Ressemnare, Decepțiune, Povară și Tinerete sunt gradațiuni de stări sufletesti în care înțelegi finețea psihologică a acestui maestru, care atacă problemele grele ale vieții și ale frumosului în minunatele sale creațiuni artistice.

Sculptorul Mateescu Ion are un tratament larg și expresiv Cap de evreu și multă mișcare în săpător. Sunt lucrări foarte interesante în care se afirmă puternic o personalitate de artist.

Moartea lui Abel este o accentuată compoziție a sculptorului Medrea Cornel, care expune și un interesant Medalion.

Sculptorul Mihăilescu G. Const. expune un interesant studiu pentru parc, lucrare de mare dimensiune în care redă forța, energia, sfîrșirea intensă de a unui din loc un bloc stăncos.

Spre Necunoscut e o lucrare de mare valoare a sculptorului Olteanu Victor. Multă intenție în acest studiu expresiv: o vorbă care pipăie necunoscutul. Gestul temerei e perfect stilizat și toată lucrarea are multă expresivitate și viață. E o lucrare de adevărată artă, te mișcă și redă emoția voită de artist.

Sculptorul Săvârșiu Savă are un interesant Cap de țigăncă și un gânditor tratat cu multă filosofie.

Sculptorul Stănescu Gh. expune un Narcis, privindu-și chipul în isvor. În mărime naturală e bine proporționat dar parecă mai multă viață nu i-ar fi stricat.

Strengar e o sculptură de arhitectul Ștefănescu Ion care expune și interesante lucrări de mobilier pe vechi motive românești.

Un Grigorescu în sculptură e destinat să ajungă sculptorul Tudor Gh. dacă va rămâne la subiectele sale. O glumă e un bronz caracteristic în care atitudinea țărăncei e interesantă și naturală. E o idilă statuară care-ți interpretează admirabil prin redarea perfectă a mișcării, a musculaturii boilor, a țărănușului real. Un bou trage într-o parte, altul în alta — e parecă și un simbol aci. Țăranul și tovarășii săi de muncă în suprima sfortare de a unui un car, care poartă în el o stăncă uriașă. N'o fi chiar carul statului.

Sunt lucrări interesante, în acest salon, și sculptura e admirabil prezentată de talente puternice ca Filip Marin, Iordănescu, Tudor, și ale valori care împodobesc expoziția oficială cu operele lor.

Păcat numai că oficialitatea și publicul nu apreciază prea mult sculptura.

L. Iiescu

CREMA FLORA PUDRA SĂPUN

PREPARATĂ DE

AL. ITEANU Farmacist, Furnisor al Curții Regale Române

Sunt neîntrecute pentru înfrumusețarea obrazului

aceasta o dovedește cu prisosință succesul mereu crescând al acestor preparate, cu toate că pe zi ce trece se ivesc noi articole similare.

Onor. Public. e rugat a refuza ca neveritabile dacă aceste preparate s-ar da în cantități mai mici, sau altfel decât în ambalajul original arătat aici. Crema „FLORA” se vinde cu Lei 1.50; Pudra „FLORA” cu Lei 1.50 și Săpunul „FLORA” cu Lei 1.50.

Orice cremă care se vinde sub denumirea de „FLORA” în cutii rotunde de lemn sau în cutii și borcane de porcelan, cari nu sunt la fel ca cele arătate aici și pe un preț mai mic de Lei 1.50 nu este adevărata cremă „FLORA” ci o imitație.

Caplagen ^{apa de} ^{dă} **FLORA**
Pomadă ^{de} ^{păr}

pentru îngrijirea rațională a părului.

Caplagen FLORA Sticla mare Lei 3.25
mică Lei 2.50. Pomada FLORA, borcanele
nu mare Lei 2.50; mic 1.75

Pastă de dinți **BUCOL**
Apă de gură

Întrețin gura și dinții în cea mai perfectă stare.

Pasta BUCOL Lei 1.25 — Apa de gură
BUCOL Lei 1.50

Săpun de Lapte de Crin
și
Lapte de Crin **FLORA**

Înrăgezesc pielea, înlătură petele și coșii de pe obraz, netezesc tenul și mâinile. Laptele de crin FLORA se recomandă în special persoanelor obișnuite a întrebuiința cosmetice lichide. Pretul: Lapte de crin Lei 2. — Săpun Lei 1.50.

La nemulțumire se restituie costul pentru ori-care din aceste preparate. De vânzare la drogerii, farmacii și galanterii

Se caută depozitari în toate comunele rurale din țară pentru vânzarea preparatelor „FLORA” în condițiuni foarte avantajoase: A se adresa depozitului general, L. LINDENBERG.

București, Strada Stelea No. 23